

PROGRAMACIÓ LLATÍ I GREC CURS 2009-2010 IES CTEIB

Introducció.

1.- Dedicatòria.

2.- Llatí Segon de Batxillerat.

Introducció.

- 1.- Objectius generals d'etapa
- 2.- Objectius generals d'area i vinculació amb els d'etapa .
- 3.- Continguts: Distribució i temporalització.
  - A) Morfosintaxi del llatí.
  - B) Els textos llatins.
  - C) El lèxic del llatí.
  - D) Art i literatura en el món roma.
- 4.- Lectures.
- 5.- Distribució i temporalització.
- 6.- Avaluació inicial.(Llatí i Grec 2n de batxillerat)
- 7.-Procediments i mitjans d' avaluació.
- 8.- Criteris d' avaluació.
- 9.- Mínims exigibles.
- 10.- Criteris d' una avaluació continua.
- 11.- Sistema d' avaluació i recuperació de pendents.
- 12.- Atenció a la diversitat (llatí i grec de batxillerat)
- 13.- Adaptacions curriculars (llatí i grec de batxillerat)

3.- Grec Segon de Batxillerat

Introducció.

- 1.- Objectius generals d'etapa.
- 2.- Objectius generals d'area i vinculació amb els d'etapa.
- 3.- Continguts. Distribució i temporalització.

Continguts

  - 1.- La llengua grega.
  - 2.- Morfosintaxi del grec.
  - 3.- Els textos grecs i la seva interpretació.
  - 4.- El lèxic grec.
  - 5.- La literatura grega.
- 4.- Distribució i temporalització.
- 5.- Procediments i mitjans d'avaluació.
- 6.- Sistemes d'avaluació.
- 7.- Mínims exigibles.
- 8.- Recuperació de pendents.

4.- Llatí de Primer de Batxillerat.

- 1.- Objectius generals d'etapa.
- 2.- Objectius generals d'àrea i vinculació amb els d'etapa.
- 3.- Continguts.
  - 1.-. Mirabile uisu.
  - 2.- Roma i el seu llegat.
  - 3.- Lèxic.
  - 4.- La llengua.
  - 5.- Textos.
  - 6.- Agenda.
- 4.- Distribució i temporalització.
- 5.- Sistema d'avaluació.
- 6.- Recuperació de pendents.
- 7.- Atenció a la diversitat.
- 8.- Adaptacions curriculars.
- 9.- Activitats de reforç i ampliació.

5.- Llatí Quart d'ESO.

- 1.- Objectius generals d'àrea.
- 2.- Objectius generals d'etapa.
- 3.- Objectius generals d'àrea i vinculació amb els d'etapa.
- 4.- Continguts. Distribució i temporalització.
  - 4 A Metodologia i competències bàsiques.
- 5.- Continguts mínims exigibles.
- 6.- Criteris d'avaluació.
- 7.- Recuperació d'alumnes pendents.
- 8.- Atenció a la diversitat.
- 9.- Adaptacions curriculars.
- 10- Activitats de reforç i ampliació.

6.- Llibres de text i lectura

7.-Activitats complementàries i extraescolars.

8.- Aprovació de la programació.

PROGRAMACIÓ DE LLATÍ, GREC curs 2009-10 IES CTEIB

El seminari de llengües clàssiques està format per: JOSE GOMILA HOMAR, CATEDRÀTIC DE LLATÍ, que impartirà les següents assignatures:Llatí i Grec de segon

de Batxillerat, llatí de primer de batxillerat i llatí de 4t d'ESO, així com una classe de reforç de grec a una alumna que el té aprovat, però que aquest any no fa aquesta assignatura.

ADREÇAT ALS ALUMNES DE LLATÍ i GREC

1.- El fet que puguem disposar d'una gran riquesa cultural ajuda a introduir la idea que sempre és més important la diversitat i, per tant, les diferències no han de ser mai motiu de conflicte entre els pobles.

2.- Les diferències entre els diferents grups socials de Grècia i Roma afavoreix l'anàlisi dels deures i drets del ciutadà i la importància d'una convivència pacífica entre ells.

3.- La diversitat de creences i religions, reflectida en múltiples mites i tradicions, afavoreix el valor de la coexistència de diferents cultures.

4.- La idea de progrés humà a través de la història de les estructures polítiques indueix a respectar altres formes de govern.

5.- Les diferències entre l'expansió grega i la romana serveixen per analitzar el paper de les potències militars i, a partir d'aquí desenvolupar la idea del foment de la pau i convivència entre els diversos pobles.

6.- L'anàlisi de les estructures urbanes gregues i romanes pot ajudar a iniciar un debat sobre les ciutats actuals, la necessitat que hi hagi més consciència ciutadana i respecte mutu perquè la convivència sigui pacífica.

7.- Els jocs Olímpics han arribat fins als nostres dies com un símbol del foment de la convivència pacífica entre els pobles.

LLATÍ: SEGON DE BATXILLERAT

Segon de Batxillerat: No hi ha llibre de text i fem el treball en base a les fotocòpies.

Els autors són seleccionats segons la selectivitat, ja que aquest any acadèmic s'ha modificat i l'alumne podrà triar entre quatre autors seleccionats en blocs de dos.

L'objectiu fonamental es el mateix: analitzar i interpretar textos diversos originals, a través de l'anàlisi sintàctica i la traducció amb el diccionari.

En lo referent als textos aquests seran en principi de César (Bellum Gallicum i Bellum Ciuile). La resta d'autors dependrà de la reunió que tinguem amb la coordinadora de selectivitat.

1.- Objectius generals d'etapa.

La matèria de llatí en el batxillerat aporta les bases lingüístiques, històriques i culturals necessàries per entendre aspectes essencials de la civilització occidental, permet una reflexió profunda sobre la llengua catalana i castellana i contribueix eficaçment a l'aprenentatge de les llengües modernes d'origen romanç o d'altres influïdes pel llatí.

També contribueix, d'acord amb el que s'ha exposat, a la consecució de la major part dels objectius generals del batxillerat, com són ara:

Expressar-se oralment i per escrit amb fluïdesa, correcció, coherència i adequació a les diferents situacions i finalitats comunicatives en català, castellà i en una llengua estrangera.

Comprendre els elements fonamentals de la investigació i del mètode científic.

Assolir una actitud oberta i crítica envers la informació rebuda.

Analitzar i valorar críticament les realitats del món contemporani, els seus antecedents i els factors que hi influeixen.

Desenvolupar la sensibilitat artística i literària com a font d'enriquiment i formació cultural.

2.-Objectius generals d'àrea i vinculació amb els d'etapa.

L'ensenyament del llatí en el batxillerat tindrà com a finalitat el desenvolupament de les següents capacitats:

Conèixer i utilitzar els fonaments de la fonologia, morfologia, sintaxi oracional i casual i també els principals procediments lèxics de la llengua llatina.

Traduir textos preferentment originals de dificultat progressiva i saber-los interpretar.

Reflexionar sobre els elements substancials que conformen les llengües i reconèixer components significatius de la flexió nominal, pronominal i verbal llatina en les llengües modernes derivades del llatí o influïdes per aquest. Saber aplicar aquesta reflexió a qualsevol llengua coneguda.

Analitzar textos llatins diversos, originals, adaptats i traduïts, mitjançant una lectura comprensiva i distingir les seves característiques essencials i el gènere literari al qual pertanyen.

Reconèixer elements de la llengua llatina que han evolucionat o que romanen en les nostres llengües i apreciar-los com a clau per a la seva interpretació.

Cercar informació sobre aspectes rellevants de la civilització romana, tot indagant en documents i en fonts variades, analitzar-los críticament i constatar la seva presència al llarg de la història.

Identificar i valorar les principals aportacions de la civilització romana en el nostre entorn, tant en l'entorn immediat de la comunitat autònoma com a nivell europeu, i apreciar la llengua llatina com a instrument transmissor de cultura.

Valorar la contribució del món romà en la seva qualitat de sistema integrador de diferents corrents de pensament i actituds ètiques i estètiques que conformen l'àmbit cultural europeu.

Valorar positivament l'esperit eclèctic i pragmàtic romà com un element integrador de diferents corrents de pensament i productor de fets bàsics per a la història d' Occident.

Desenvolupar el sentiment de pertinença a la unitat política social i cultural que és Europa, la base de la qual es troba en el món clàssic, amb actituds de tolerància i respecte cap als seus diferents pobles i els d'altres zones del món.

3.-Continguts. Distribució i temporalització.

Continguts.

A) Morfosintaxi del llatí

Conceptes

1. Revisió de la morfologia nominal i pronominal. Formes menys usuals i irregulars.
2. Revisió de la morfologia verbal regular i del verb sum i els seus compostos. Altres verbs irregulars i defectius.
3. Formes nominals del verb.
4. Aprofundiment en l'estudi de la sintaxi nominal: sintaxi dels casos.
5. Revisió de la sintaxi de l'oració simple, de la juxtaposició i de la coordinació.
6. L'oració composta: la subordinació.
7. Construccions de participi i d'infinitiu no concertats. El gerundi i el gerundiu.

Procediments

1. Maneig de la morfologia llatina: anàlisi, declinació, conjugació, etc., de qualsevol tipus de forma, nominal o verbal.
2. Reconeixement i maneig de les estructures oracionals.
3. Identificació dels diferents valors dels casos llatins dins les oracions.
4. Diferenciació clara de les relacions oracionals que es poden donar.
5. Reconeixement i classificació dels procediments de coordinació.
6. Maneig de la tipologia oracional per a la posterior traducció del text.
7. Confrontació entre l'estructura llatina i la catalana, especialment en els casos en què hi ha divergències entre aquestes (participis, oracions d'infinitiu, etc.)

Actituds

1. Rigor científic en l'estudi de la llengua llatina, especialment de la seva sintaxi.
2. Valorar l'estudi del llatí com un suport important per al coneixement aprofundit de la llengua pròpia i de les altres llengües que l'alumne coneix i com a eix importador del saber.
3. Aprofitament de l'estudi de la morfosintaxi llatina per desenvolupar el raonament científic.
4. Tendència a comparar les estructures morfosintàctiques llatines amb les de la llengua catalana.

B)Els textos llatins

Conceptes

1. Aprofundiment en les tècniques de comentari i traducció de textos llatins.
2. Comparació del text original amb la seva traducció.
3. Anàlisi morfosintàctica.
4. Ús del diccionari.
5. Lectura i interpretació de textos traduïts: els gèneres literaris.

Procediments

1. Lectura pausada del text llatí prèvia a la interpretació i traducció d'aquest.
2. Anàlisi sintàctica del text prèvia a la identificació del vocabulari.
3. Ús raonat del diccionari per tal d'aprofitar tota la informació que proporciona: forma, significat, construccions, exemples.
4. Traducció del text ajustant-se a l'estructura original llatina sempre que ho permeti la pròpia llengua.

5. Estudi dels aspectes socials, culturals i històrics dels textos traduïts.
6. Lectura d'obres traduïdes.

Actituds

1. Valoració de la traducció com a instrument de comprensió del contingut d'un text i com a eina d'aprofundiment en l'estudi de la llengua pròpia.
2. Valoració de la llengua com a instrument de transmissió del patrimoni sociocultural humà.
3. Consciència de la importància de la llengua com a mitjà que reflecteix una situació sociocultural.
4. Gust per la lectura de textos antics.
5. Acceptació de la validesa de diferents traduccions d'un mateix text original, fetes amb criteris diversos (escolars, literaris, divulgadors).

c)El lèxic del llatí

Conceptes

1. Formació de paraules llatines. Composició i derivació.
2. Aprenentatge de vocabulari llatí: lèxic de les disciplines humanístiques.
3. Locucions i frases fetes.
4. Normes de derivació etimològica.

Procediments

1. Classificació dels procediments més usuals de composició i derivació de la llengua llatina.
2. Reconeixement sobre textos en altres llengües, romàniques i no romàniques, del vocabulari que prové del llatí.
3. Agrupació per famílies dels cultismes d'origen llatí relacionats amb les disciplines humanístiques.
4. Interpretació de locucions i frases fetes.
5. Ús d'expressions llatines en el registre estàndard de la llengua catalana.
6. Maneig del diccionari com a eina complementària en el tractament del lèxic.
7. Identificació de les normes bàsiques de l'evolució etimològica del llatí al català.

Actituds

1. Valoració del coneixement del lèxic llatí per ampliar la competència lingüística en la llengua pròpia i en les altres llengües que estudiï.
2. Tendència a comparar el lèxic llatí amb el de la llengua catalana.
3. Cura en l'ús rigorós de lèxic.

d)Art i literatura en el món romà. La seva pervivència a Europa.

Conceptes

1. Etapes de la literatura llatina.
2. Els gèneres literaris llatins i la seva continuïtat en la literatura occidental: la literatura catalana.
3. Tècnica i art a Roma. La seva pervivència a Occident.

Procediments

1. Lectura de textos llatins de gèneres diversos i comparació amb alguns textos de la literatura occidental.
2. Identificació de les principals característiques dels gèneres i autors de la literatura llatina.
3. Reconeixement dels gèneres literaris llatins com a evolució dels grecs.
4. Localització temporal dels principals autors i les seves obres.
5. Reconeixement dels trets bàsics de la producció artística i dels avenços tècnics dels romans.

Actituds

1. Valoració del nostre passat romà com a clau per entendre fets posteriors.
2. Valoració positiva de la literatura llatina com a antecedent de l'occidental.
3. Curiositat per descobrir influències de la literatura llatina en el món audiovisual (cinema, televisió, publicitat...).
4. Hàbit de llegir textos antics i d'identificar-hi els referents culturals.

4.- Lectures:

Escollides en base a les pautes indicades a la reunió amb la coordinadora de les proves d' accés a l' Universitat.

5.- Distribució i temporalització.

5.1. Primera avaluació.

Unitat 1

Repàs de la morfologia nominal i verbal vista el curs anterior.
Traducció de frases i textos "ad hoc"

Unitat 2

Morfosintaxi pronominal: demostratiu, anafòric, identificatiu i emfàtic.
Morfosintaxi verbal: la veu passiva.
Morfosintaxi del participi: concertat i absolut.
Traducció de frases i textos "ad hoc"

Unitat 3

Morfosintaxi verbal: les oracions d' infinitiu.
La poesia èpica : Influències del grec.
Virgili.
Traducció de frases i textos "ad hoc"
Lectura i comentari de fragments de textos del autor abans citat.

5.2. Segona avaluació.

Unitat 4

Morfosintaxi nominal : els complements de lloc.

Morfosintaxi verbal : el subjuntiu.

Valors de cum.

La poesia lírica: Horaci.

Traducció de frases i textos “ad hoc”

Lectura de fragments de Horaci.

Unitat 5

Morfosintaxi verbal: l'íimperatiu.

Valors de ut.

Poesia elegíaca: Ovidi.

Traducció de frases i textos “ad hoc”

Lectura de fragments de Les Metamorfosis d'Ovidi.

Unitat 6

Morfosintaxi nominal : els pronoms personals, indefinits i numerals.

Morfosintaxi verbal : el gerundi i el gerundiu.

L'historiografia. Tit Livi.

Traducció de frases i text “ad hoc”

Lectura de fragments de l'obra “Ab urbe condita”

5.3 Tercera avaluació.

Unitat 7

Morfosintaxi verbal: verbs irregulars: uolo, nolo, malo, fero, eo i els seus composts.

Sintaxi oracional: les oracions de relatiu.

L'oratòria. Ciceró.

Traducció de frases i textos “ad hoc”

Lectura de fragments d'algunes obres de Ciceró.

Unitat 8

Sintaxi oracional: la subordinació. Tipus de subordinades.(1)

Sintaxi oracional: les diferents maneres d'expressar la finalitat.

La comèdia llatina: Plaute i Terenci.

Traducció de frases i textos “ad hoc”

Lectura de fragments de Plaute i Terenci.

Unitat 9

Sintaxi oracional : la subordinació. Tipus de subordinades(2)

La sàtira, la novel·la, l'epigrama i la faula.

Traducció de frases i textos “ad hoc”

Lectura de textos relacionats amb els temes literaris abans mencionats.

6.-Avaluació inicial.(Llatí i Grec de Segon de Batxillerat)

Ens permetrà saber els coneixements que té el nostre alumnat en relació a la matèria estudiada el curs passat i així saber com enfocar el ritme de treball i continguts.

7.Procediments i mitjans d'avaluació.

Es valorarà positivament el treball fet a classe, l'actitud i l'interès de l'alumnat.

Els alumnes faran endemés exàmens de morfologia nominal i verbal.

Exàmens de traducció de textos que aniran augmentant progressivament la seva dificultat a mesura que avança el curs i seguint les directrius marcades per les proves d'accés a l'Universitat.

El treball fet a classe i a casa es puntuarà com a màxim amb un 1; Els examens valdrán 9 punts: 6 punts per l'anàlisi sintàctica i la traducció , 1 punt una qüestió de morfologia nominal, 1 punt una qüestió de morfologia verbal i 1 punt una qüestió de literatura.

8.-Criteris d'avaluació.

En el camp de la morfosintaxi s'ha de ser capaç d'analitzar qualsevol forma nominal i verbal i de fer-ne la flexió. Reconèixer i diferenciar les estructures sintàctiques. Traducció de frases i textos de dificultat adequada, emprant correctament el diccionari. Coneixer els autors, les obres i els gèneres més importants de la història de la literatura llatina.

9.- Mínims exigibles.

1.- Llengua llatina : Repàs de la flexió nominal i pronominal ; repàs de la flexió verbal.

Verbs irregulars i defectius. Formes nominals del verb. La conjugació perifràstica. Sintaxi dels casos. L'oració composta i la subordinació.

10.-Criteris d'una avaluació continua.

L'alumnat utilitza el sistema d'avaluació continua, sempre donant una importància relevant a la 3ª avaluació. Tot alumne/a que superi la tercera avaluació(encara que tinga les dues anteriors suspeses) tindrà la assignatura aprovada. De la mateixa manera, en el quasi improbable cas aquell alumne/a que suspengui la tercera avaluació (encara que tinga les dues primeres aprovades) haurà de fer una recuperació especial, sempre abans del examen especial que faria el mes de juny, cas de no superar la recuperació especial.

11.-- Sistema d'avaluació i Recuperació de pendents

Com que utilitzam el sistema d'avaluació continua consistent en fer un mínim de 3 examens per avaluació segons els criteris següents: Anàlisi i traducció d'un text d'un autor dels que entren a les proves de selectivitat(7 punts), una qüestió de morfologia nominal i una de morfologia verbal (2 punts) i una qüestió de literatura(1 punt) si un/a alumne/a una vegada feta la mitjana segons els criteris d'avaluació continua no assolis els coneixements necessaris, podrà recuperar amb un examen especial en el mes de juny. Aquest examen constarà de anàlisi sintàctica i traducció d'un text a escollir entre dues opcions(7 punts), així com dues preguntes, una referent a morfologia nominal(1 punt) i morfologia verbal (1 punt) i una altre referent a les lectures obligatòries de les PAAU.(1 punt). En els exàmens de setembre (cas de que hi hagués algú suspès) seguirem el mateix procediment.

12.-Atenció a la diversitat (Llatí i Grec de Batxillerat)

L'alumnat que, per l'especificitat del centre s'absenti per competicions esportives :
Tindrà tot el material lliurat a classe o bé abans de la seva partida o bé mitjançant la plataforma d'ensenyament a distància Moodle instalada a la pàgina de l'institut.
Si es posa d'acord amb el professor, aquest l'hi farà unes classes de reforç per assolir els coneixements necessaris i posarse al mateix nivell que la resta de l'alumnat.
Si no pot assistir a un examen, es posarà d'acord amb el professor per poder fer-lo.

13.- Adaptacions curriculars.(Llatí i Grec de Batxillerat)

El departament atindrà els alumnes tenint en compte les seves diferències personals.
Es realitzaran les adaptacions adients a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu(NESE) . Les adaptacions seguiran el procediment indicat en el Pla d'atenció a la diversitat(PAD).

S'adaptaran els continguts, exercicis, materials, etc a les possibilitats reals de l'alumne/a, procurant en tot moment que pugui assolir els objectius i els continguts programats per a la resta de companys.

GREC: SEGON DE BATXILLERAT

1.- Segon de Batxillerat: No hi ha llibre de text i treballam en base a fotocopies. Els autors son seleccionats en base a les PAAU.

L'objectiu fonamental es que el nostre alumnat siga capaç d'analitzar i traduir textos originals emprant el diccionari.

Autors: Jenofont, Apol.loni de Rodes , Esopo, Tucídides, Diodoro Sículo.

Objectius generals d'etapa.

La matèria de grec en el batxillerat aporta les bases lingüístiques i culturals necessàries per entendre aspectes essencials de la civilització occidental com a resultat d'una llarga tradició que va sorgir de Grècia i Roma.

L'estudi del grec contribueix a la consecució de la major part dels objectius generals del batxillerat:

Expressar-se oralment i per escrit amb fluïdesa, correcció, coherència i adequació a les diferents situacions i finalitats comunicatives en català, castellà i en una llengua estrangera.

Comprendre els elements fonamentals de la investigació i del mètode científic.

Assolir una actitud oberta i crítica vers la informació rebuda.

Analitzar i valorar críticament les realitats del món contemporani, els seus antecedents i els factors que hi influeixen.

Desenvolupar la sensibilitat artística i literària com a font d'enriquiment i formació cultural.

Objectius generals d'àrea i vinculació amb els d'etapa.

L'ensenyament del grec en el batxillerat tindrà com a finalitat el desenvolupament de les següents capacitats:

Conèixer la llengua grega en els seus aspectes fonètic, morfològic, sintàctic i lèxic per poder accedir a la interpretació i traducció de textos d'una complexitat progressiva.

Reflexionar sobre els elements fonamentals de les llengües i les seves mútues influències en l'espai i el temps, per familiaritzar-se amb elements de la llengua grega que facilitin la comprensió oral i escrita de la pròpia llengua i de les llengües modernes.

Dominar amb més facilitat el lèxic científic i tècnic de les llengües d'ús a partir del vocabulari grec.

Interpretar textos de distints tipus, traduïts i originals, per introduir-se en el coneixement dels diferents gèneres literaris, comprenent la seva estructura i el pensament que hi és present, amb actitud crítica davant el món grec i el món actual.

Buscar i indagar en fonts d'informació i documents variats, a fi d'obtenir dades rellevants per al coneixement de la llengua, història i cultura estudiades.

Descobrir la mitologia grega i valorar-ne la pervivència en les diferents manifestacions artístiques del món occidental.

Apreciar els valors principals i més característics establerts per la societat grega, convertits en patrimoni universal, identificant-hi les fonts d'on procedeixen formes de pensar del món actual, mitjançant el comentari de textos grecs.

Desenvolupar el sentiment de pertinença a la unitat política, social i cultural que representa Europa, la base de la qual es troba al món grec, amb actituds de tolerància i respecte cap els seus diferents pobles i els d'altres zones del món.

Continguts. Distribució i temporalització.

Continguts.

Bloc 1. La llengua grega

Conceptes

1. Aprofundiment en la interrelació de l'indoeuropeu, el grec i la llengua materna.
2. Els dialectes grecs.
2. Regles fonètiques del grec.
3. Ampliació de coneixements en la transcripció i transliteració del grec a la llengua pròpia.

Procediments

1. Contrast d'arrels indoeuropees en paraules de diferents llengües.
2. Comparació de textos originals en diferents dialectes.
2. Pràctica de canvis fonètics en paraules gregues.
3. Transcripció de paraules gregues al català.

Actituds

1. Consciència de la unitat entre els pobles observant el seu tronc comú.
2. Estimació de les arrels hel·lèniques de la nostra llengua.
2. Interès per la investigació dels fenòmens lingüístics.

Bloc 2. Morfosintaxi del grec

Continguts

1. Repàs de la flexió nominal. Formes menys usuals i irregulars.
2. Repàs de la flexió verbal. Els temes: aorist, futur i perfet. Els verbs atemàtics. Verbs polirizes.
2. Aprofundiment en sintaxi: sintaxi casual i preposicional. Comparació amb les llengües modernes.
3. Valors dels temps i modes verbals.

4. La subordinació adjectives, substantives i adverbials.

Procediments

1. Reconstrucció de la flexió nominal o verbal a partir de l'enunciat.
2. Transformació morfosintàctica dels termes, dels sintagmes i de les oracions.
2. Reconeixement de verbs atemàtics i polirizes en diferents temps i modes.
3. Identificació dels valors modals.
4. Comparació de les estructures sintàctiques gregues amb les de la llengua catalana.
5. Anàlisi d'oracions de tots tipus.

Actituds

1. Tendència a comparar les estructures morfosintàctiques gregues amb les de la llengua catalana.
2. Valoració dels trets morfosintàctics nominals i verbals grecs que resten en les llengües modernes.
2. Valoració del coneixement de la llengua grega per millorar la competència en llengua catalana.
3. Aprofitament de l'estudi de la morfosintaxi grega per desenvolupar el raonament científic.
4. Rigor científic en l'estudi de la llengua grega.

Bloc 3. Els textos grecs i la seva interpretació.

Continguts

1. Aprofundiment en les tècniques i la pràctica de la traducció.
2. Normes d'ús del diccionari.
2. Comentari de textos grecs originals i de la ideologia que hi reflecteixen.

Procediments

1. Traducció de textos de gradual complexitat, preferentment en prosa àtica i *koiné*.
2. Anàlisi morfosintàctica, quan calgui, dels textos proposats.
2. Maneig del diccionari.
3. Lectura comprensiva de textos grecs.
4. Maneig de fonts diverses sobre civilització i cultures gregues i comparació amb la societat actual.

Actituds

1. Apreciació de la traducció com a instrument de comprensió del contingut d'un text.
2. Sensibilització per l'anàlisi crítica de les fonts.
2. Gust per la lectura de textos antics.
3. Valoració dels diccionaris com a eina en la interpretació de llengües.

Bloc 4. El lèxic grec.

Continguts

1. Ampliació del vocabulari adquirit a primer curs.
2. Estudi de les arrels gregues més productives en la formació de paraules en les llengües modernes.
3. Aprofundiment en l'estudi etimològic de la llengua pròpia, quant al llenguatge quotidià i

el lèxic
científicotècnic, filosòfic i literari.

Procediments

1. Elaboració i aprenentatge de llistes de paraules.
2. Procediments de derivació etimològica dels cultismes catalans procedents del grec: identificació d'arrels, prefixos i sufixos. Recerca d'arrels catalanes procedents del grec.
3. Comentaris etimològics de paraules d'acord amb el seu origen.

Actituds

1. Hàbit d'investigació del significat propi de les paraules.
2. Interès per millorar el seu domini del lèxic català a partir del lèxic grec.
2. Cura en l'ús rigorós del lèxic català.

Bloc 5. La literatura grega.

Continguts

1. Transmissió de la literatura grega.
2. Aprofundiment sistemàtic en els gèneres literaris grecs mitjançant textos originals i traduïts.
2. Influència de la literatura grega en les literatures occidentals.
3. Pervivència de la mitologia grega en la literatura occidental i especialment en la literatura catalana.
4. Aportació de Grècia a la història de la ciència.
5. Les institucions polítiques. La seva evolució al món llatí i a les societats actuals.

Procediments

1. Comentari de textos literaris seleccionats.
2. Identificació de personatges mitològics i els seus fets en la literatura occidental.
2. Lectura de fragments i obres de diversos gèneres literaris i anàlisi dels seus trets més importants.
3. Comparació de les institucions polítiques gregues amb les actuals.
4. Recerca de dades i elaboració d'un treball d'investigació.

Actituds

1. Valoració de la mitologia com a font d'inspiració de nombroses obres literàries.
2. Reconeixement de la pervivència de la literatura grega en les diferents literatures modernes.
3. Sensibilitat cap a literatures d'altres èpoques.
4. Curiositat pels avenços de la ciència i la tècnica grega.
5. Estima per l'herència grega, bressol de les institucions polítiques de la civilització occidental.

4.- Distribució i temporalització.

4.1. 1ª avaluació

Unitat 1

Repàs de les declinacions.

El verb ser. El present d'indicatiu dels verbs atemàtics. Ús del diccionari

Literatura: Poesia èpica. Homer, l'Iliada i la guerra de Troia.

Unitat2

Morfologia: els adjectius

L'aoist.

Sintaxi: la veu passiva.

Poesia èpica: L'Odisea.

Unitat3

Morfologia: el perfet. La reduplicació. El perfect actiu i el mitja-passiu.

Sintaxi: el sintagma

Poesia èpica. Argonautiques i Apol.loni de Rodas.

Unitat4

Morfologia: el plusquamperfet. Els verbs atemàtics

Sintaxi: el complement predicatiu.

La poesia lírica a Grècia.

4.2.- 2ª Avaluació

Unitat 5

Morfologia: els pronoms

Sintaxi: les correlacions pronominals

El teatre a Grècia: Esquil.

Unitat6

Morfologia: el futur

Sintaxi: Els casos grecs

Sòfocles i Eurípides.

Unitat7

Morfologia: Les formes nominals del verb.

Sintaxi de l'infinitiu i el participi.

La comedia antiga; Aristòfanes.

Unitat8

Morfologia: els adverbis i les preposicions

Sintaxi: la negació.

La novela.la.

4.3 tercera avaluació

Unitat 9

Morfologia: els modes verbals

Sintaxi: les prohibicions

Historiografia: Xenofont, Herodot.

Unitat 10

Sintaxi de les oracions simples i compostes.

Oracions interrogatives

Tucídides.

Unitat 11

La subordinació

La construcció personal e impersonal.

La filosofia grega.

Unitat 12

Construccions especials de la llengua grega

Plató i Aristòtil.

5.- Procediments i mitjans d'avaluació:

Proves objectives (exàmens, exercicis, comentaris)

Controls diaris de la feina.

Exercicis individuals sobre els temes estudiats.

6.- Sistemes d'avaluació (llatí i grec de segon de Batxillerat)

L'alumnat farà avaluació continua, al llarg de cada avaluació considerem fer mes o manco un total de 4 proves d'anàlisi sintàctica i traducció de textos i frases que aniran augmentant progressivament la seva dificultat. Així mateix a cada control hi haurà una qüestió de literatura referent al tema corresponent a cada unitat. El/la alumne/a que superi la 3ª avaluació tindrà aprovada l'assignatura.

7.- MÍNIMS EXIGIBLES

Les formes nominals

Les formes verbals.

La sintaxi i la subordinació.

Traducció i comentari de textos amb diccionari.

Literatura grega.

8.- Recuperació de pendents:

El/la alumne/a seguirà una avaluació continuada. Cas de no superar l'avaluació continuada podrà acollir-se a un examen especial el mes de juny. (aquest examen constarà de anàlisi i traducció d'un text que valdrà 7 punts, una qüestió de morfologia nominal que valdrà 1 punt i una qüestió de literatura que valdrà dos punts.

El mateix procediment serà utilitzat en el mes de Setembre, cas d'esser necessària una convocatòria.

L'atenció a la diversitat i les adaptacions curriculars es troben explicades en la programació de llatí de segon de batxillerat.

LLATÍ 1er BATXILLERAT

1.- Objectius generals d'etapa

La matèria de llatí en el batxillerat aporta les bases lingüístiques, històriques i culturals per entendre aspectes essencials de la civilització occidental, permet una reflexió profunda sobre la llengua catalana i castellana i contribueix eficaçment a l'aprenentatge de les llengües modernes.

2.- Objectius generals d'àrea i vinculació amb els d'etapa.

D'acord amb el Decret 73/2008, de 27 de juny, pel qual s'estableix el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears, l'ensenyament del llatí en l'etapa d'educació secundària obligatòria té com a objectius que l'alumnat desenvolupi les capacitats següents:

- Conèixer les arrels i l'evolució de la llengua com un instrument que s'adapta a les necessitats dels parlants.
- Valorar la diversitat lingüística com una mostra de la riquesa cultural dels pobles.
- Explicar les semblances que entronquen les diferents llengües amb un origen comú i comparar els elements i estructures de les llengües derivades.
- Identificar i relacionar elements morfològics, sintàctics i lèxics de la llengua llatina per analitzar i traduir textos senzills.
- Conèixer els procediments de formació del lèxic llatí –en concret, la derivació i la composició– per entendre millor els procediments de formació de paraules a les llengües actuals.
- Identificar l'etimologia i conèixer el significat de les paraules del lèxic comú de la llengua pròpia i, en especial, del vocabulari culte que forma gran part de la terminologia científica i tècnica actual.
- Comprendre correctament el significat dels llatínismes i expressions llatines que s'han incorporat directament a la llengua parlada i a la científica, en especial a la del dret.
- Desenvolupar les capacitats intel·lectuals mitjançant l'anàlisi dels elements de la llengua llatina que, pel seu caràcter flexiu, és prototip d'una llengua d'anàlisi.
- Millorar la lectura comprensiva i l'expressió oral i escrita mitjançant el coneixement del vocabulari i les estructures gramaticals llatines.
- Desenvolupar hàbits d'organització, treball i disciplina en l'estudi, a partir dels mecanismes d'estructuració mental que implica el procés d'anàlisi i traducció de textos llatins.
- Reflexionar i analitzar, des de l'anàlisi de la llengua llatina, les estructures lingüístiques de la llengua pròpia –català i/o castellà– així com també les que s'estudien com a segona o tercera llengua.
- Utilitzar les regles fonamentals d'evolució fonètica del llatí al català i identificar paraules patrimonials, cultismes i expressions llatines en diferents contextos lingüístics.
- Conèixer els aspectes rellevants de la cultura i la civilització romanes, utilitzant críticament diverses fonts d'informació i diferents suports, per identificar-ne la pervivència en el nostre patrimoni cultural, artístic i institucional i així adoptar una actitud de respecte i tolerància cap als diversos pobles i nacions.
- Valorar el patrimoni literari, els gèneres i obres principals, com a base comuna de la història literària universal.
- Reconèixer la influència del món romà en les Illes Balears en els seus diversos aspectes: arqueològic, lingüístic, econòmic i social.

3.- Continguts

- 1.- Mirabile uisu: començam amb una introducció a la que segueixen una serie d'imatges i textos breus que ens introdueixen al contingut cultural de l'unitat.
- 2.- Roma i el seu llegat: El tema cultural de l'unitat. Recordança, investigació i debat.
- 3.- Lèxic: aprendre les paraules bàsiques del llatí, composició i derivació.

- 4.- La llengua. Continguts morfosintàctics i activitats de traducció de frases i textos així com retroversió.
- 5.- Textos: Textes analitzats i traduïts que serveixen de model per les properes traduccions. Textes per analitzar i traduir, que tenen com a finalitat que l'alumnat posi en pràctica els coneixements adquirits.
- 6.- Agenda: expressions llatines i activitats de repàs.

4.- Distribució i temporalització.

Primera avaluació

Unitat 1

Roma i el seu llegat: Situació geogràfica, la península itàlica, el poble romà.

Lèxic i llengua: Declinacions 1^a i 2^a, neutres, adjectius 212, el verb sum.

Sintaxi. Funcions del nominatiu i el genitiu.

Frases i textos "ad hoc"

Activitats a partir d'un text.

Unitat 2

Roma i el seu llegat: Origen legendari de Roma.

Lèxic i llengua: Declinacions 1^a i 2^a, adjectius, verbs, preposicions.

Flexió verbal, enunciats dels verbs, el present d'indicatiu.

Sintaxi: funcions dels casos, classes d'oracions, la coordinació, classes d'oracions coordinades, els numerals.

Frases i textos "ad hoc"

Activitats a partir d'un text.

Unitat 3

Roma i el seu llegat: La república romana, abans i després de les guerres Peniques.

Lèxic i llengua: Substantius de les declinacions 1^a i 2^a. La tercera declinació. Adjectius, verbs. La 3ª declinació. L'imperfect d'indicatiu. Els noms de persona.

Frases i textos "ad hoc"

Activitats a partir d'un text.

Unitat 4

Roma i el seu llegat: L'imperi: les diferents dinasties.

Lèxic i llengua: La tercera declinació, temes en -i, els adjectius de la 3^a. El futur d'indicatiu.

Realia: el calendari.

Frases i textos "ad hoc"

Activitats a partir d'un text.

Unitat 5

Roma i el seu llegat: El domini i la tetrarquia, la fi de l'Imperi.

Llengua: les declinacions 4^a i 5^a. La veu pasiva el tema de present.

Sintaxis: l'oració pasiva. Canvi d'oracions actives a pasives i viceversa.

Frases i texts "ad hoc"

Activitats a partir d'un text.

Segona avaluació

Unitat 6

Roma i el seu llegat: Aedificia publica et priuata. Urbs Roma.

Llengua: el sistema pronominal, els pronoms demostratius. El tema de perfect.: els temps d'indicatiu.

Declinacions , frases i textos “ad hoc”

Activitats a partir d'un text.

Unitat 7

Roma i el seu llegat: La societat romana, les magistraturas, les assemblees i el senat.

Llengua: els pronoms personals, possessius i el pronom fóric.

Declinacions, frases i textos “ ad hoc”

Activitas a partir d'un text.

Unitat 8

Roma i el seu llegat: la família, el matrimoni, els fills, l'educació, l'oci.

Llengua; el pronom relatiu; Graus de l'adjectiu: el superlatiu.

Sintaxi: les oracions de relatiu. El superlatiu.

Declinacions, frases i textos “ad hoc”

Activitats a partir d'un text.

Unitat 9

Roma i el seu llegat: L'exèrcit romà.

Llengua: els participis: present, passat i futur. El tema de passat en veu passiva.

Sintaxi: Sintaxi del participi: concertat i absolut.

Frases i textos “ ad hoc”

Activitats a partir d'un text.

Unitat 10

Roma i el seu llegat: la religió romana.

Llengua: l'infinitiu: presen, passat i futur.

Sintaxi de les oracions d'infinitiu.

Frases i textos “ad hoc”

Activitats a partir d'un text.

Tercera avaluació

Unitat 11

Roma i el seu llegat: el dret romà.

Llengua: el mode subjunctiu

Sintaxi: els valors del subjunctiu

Frases i textos “ad hoc”

Activitas a partir d'un text.

Unitat 12

Roma i el seu llegat: La conquesta de hispana. La divisió territorial i administrativa.

Llengua: el Grau comparatiu; comparatius i superlatius irregulars.

Sintaxi: el complement del superlatiu. La conjunció CUM

Frases i textos “ad hoc”

Activitats a partir d'un text.

Unitat 13

Roma i el seu llegat: Economia. Urbanismo i obres públiques.

Llengua: El verb sum i els seus composts.

Sintaxi: Valors de UT i NE.

Frases i textos “ad hoc”

Activitats a partir d'un text.

Unitat 14

Roma i el seu llegat: L'empremta romana a Europa.

Llengua: els verbs deponents e irregulars.

Frases i textos “ad hoc”

Activitats a partir d'un text.

Unitat 15

Roma i el seu llegat: pervivència de Roma al món actual.

Sintaxi de l'oració

Activitats a partir d'un text

5.- Sistema d'avaluació

Utilitzam el sistema d'avaluació continua. Cada avaluació té la mateixa puntuació: el treball diari, l'actitud i la participació a classe tenen un valor de 2 punts. Els exercicis teòrics de morfologia nominal i verbal tenen un valor de 3 punts i els exercicis pràctics de traducció de frases i textos tenen un valor de 5 punts. No es faràn examens de recuperació de les avaluacions primera i segona. Ja que l'assignatura va augmentat progressivament el seu nivell de dificultat, els/les alumnes/as que superin la 3ª avaluació tindran el curs aprovat. Cas poc probable de que un/a alumne/a aprovi les dues primeres avaluacions i suspengui la tercera, se l'hi farà un examen especial de recuperació abans de la prova de “repesca” del mes de juny.

6.- Recuperació de pendents.

- El sistema d'avaluació contínua implica que no es realitzaran controls de recuperació especials. Cas que un/a alumne/a suspengui una vegada feta la mitjana segons els criteris de qualificació a dalt esmentats, podrà recuperar el curs acollint-se a un examen especial en el mes de juny. Aquest examen constarà de l'anàlisi morfo-sintàctica i la traducció de 4 frases (6 punts) i dues qüestions, una de morfologia nominal i pronominal (2 punts) i una de morfologia verbal (2 punts).
- Si algun alumne/a no assolís els continguts el mes de juny, podrà realitzar un examen extraordinari el mes de setembre. Aquest examen valdrà el 80% de la nota final i tindrà les materixes característiques que el examen final del mes de Juny. El 20 % restant estarà lligat al lliurament d'unes feines d'estiu, la no presentació de les quals implicarà suspendre

l'assignatura.

- Si algun alumne/a no assolís els continguts el mes de setembre i passés de curs amb l'assignatura suspesa, podrà realitzar un sol examen extraordinari durant aquell curs. Aquest examen valdrà el 80% de la nota final. El 20% restant estarà lligat al lliurament d'unes feines encomanades i que seràn entregades durant el mes d'Octubre, la no presentació de les quals implicarà suspendre l'assignatura.

Cas de que un/a alumne/a no accepti aquest sistema de recuperació podrà acollirse a un altre consistent en dos examens parcials, un el mes de Gener i l'altre el mes de Maig. El primer parcial inclou les unitats 1-7 i el segon parcial les unitats 8-15. Consistirà en l'anàlisi morfosintàctica i traducció de frases(6 punts) i resoldre dues qüestions de morfologia nominal i verbal(4 punts). Si aprova els dos parcials, aprovarà l'assignatura.

Cas de no superar els dos parcials, podrà fer un examen extraordinari a finals de Maig, amb els mateixos continguts que els dos parcials anteriors.

7 Atenció a la diversitat.

Quant a l'alumnat que, per l'especificitat del centre, s'absenten per competicions esportives:

- Se'ls farà arribar tot el material lliurat a classe o bé abans de la seva partida o bé mitjançant la plataforma d'ensenyament a distància Moodle instal·lada a la pàgina de l'institut.
- Posant-se d'acord amb el professor en l'hora, aquest els podrà atendre durant les hores previstes de departament o de visita de pares.
- Cas de no poder assistir a un examen, l'alumne/a es posarà d'acord amb el professor per tornar-lo a programar.

.8 Adaptacions curriculars.

El departament atindrà els alumnes tenint en compte les seves diferències personals.

Es realitzaran les adaptacions adients a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu (NESE) que cursin l'assignatura, adaptant el currículum programat per a la resta de companys a les seves possibilitats reals. Aquestes adaptacions seguiran el procediment indicat en el Pla d'atenció a la diversitat (PAD).

Les adaptacions s'elaboraran a partir de les mancances personals indicades a l'informe psicopedagògic de l'alumne/a. Sobre els objectius mínims programats a l'assignatura, s'adaptaran els continguts, exercicis, materials, formes d'agrupament, etc. a les possibilitats reals de l'alumne/a, procurant en tot moment que pugui assolir els objectius i els continguts programats per a la resta de companys.

4.1.9 Activitats de reforç i ampliació.

Si així ho requereixen els alumnes, el professor els oferirà activitats de reforç o ampliació a fi que o bé assoleixin els mínims de l'assignatura o bé hi aprofundeixin.

LLATÍ 4T D'ESO

La matèria té dos objectius fonamentals: iniciar un estudi bàsic de la llengua que es l'origen de les llengües romàniques i coneixer els aspectos més importants de la cultura i societats romanes i la seva relació amb el món actual.

1.-OBJECTIUS GENERALS D'ÀREA

L'ensenyament del llatí en l'ESO té com a objectius el desenvolupament de les capacitats següents:

- conèixer les arrels i l'evolució de la llengua com a instrument adaptable a les necessitats dels parlants.

Valorar la diversitat lingüística com a mostra de la riquesa cultural dels pobles.

Identificar i relacionar elements morfològics, sintàctics i lèxics de la llengua llatina.

Traducció de textos senzills.

Identificar l'etimologia i el vocabulari cult. Doblets, cultismos i patrimonis.

Comprendre els significats dels llatinismes i expressions llatines.

Desenvolupament de la capacitat intel·lectual mitjançant l'anàlisi dels elements de la llengua llatina.

Estudi de les regles fonamentals d'evolució fonètica del llatí.

Conèixer els aspectes rellevants de la cultura i civilització romanes.

Valorar el patrimoni literari, els gèneres i obres principals, com a base comuna de la història literària universal.

Reconèixer la influència del món romà a les Illes Balears en tots els seus aspectes.

2.- Objectius generals d'etapa.

La matèria té dos objectius fonamentals: iniciar un estudi bàsic de la llengua que és l'origen de la família lingüística de les llengües romàniques, i conèixer els aspectes més rellevants de la cultura i la societat romanes per poder relacionar-los amb els del món actual.

El primer objectiu ajuda a millorar el coneixement i ús de la llengua de l'escola, com a instrument primordial d'aprenentatge i comunicació; el segon aporta dades per a una interpretació més ponderada de la societat actual. Ambdós col·laboren eficaçment en l'adquisició de competències bàsiques i contribueixen a l'assoliment dels objectius de l'etapa d'educació secundària obligatòria.

3. Objectius generals d'àrea i vinculació amb els d'etapa.

D'acord amb el Decret 73/2008, de 27 de juny, pel qual s'estableix el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears, l'ensenyament del llatí en l'etapa d'educació secundària obligatòria té com a objectius que l'alumnat desenvolupi les capacitats següents:

- Conèixer les arrels i l'evolució de la llengua com un instrument que s'adapta a les necessitats dels parlants.
- Valorar la diversitat lingüística com una mostra de la riquesa cultural dels pobles.
- Explicar les semblances que entronquen les diferents llengües amb un origen comú i comparar els elements i estructures de les llengües derivades.
- Identificar i relacionar elements morfològics, sintàctics i lèxics de la llengua llatina per analitzar i traduir textos senzills.
- Conèixer els procediments de formació del lèxic llatí –en concret, la derivació i la composició– per entendre millor els procediments de formació de paraules a les llengües actuals.
- Identificar l'etimologia i conèixer el significat de les paraules del lèxic comú de la llengua pròpia i, en especial, del vocabulari culte que forma gran part de la terminologia científica i tècnica actual.

- Comprendre correctament el significat dels llatinismes i expressions llatines que s'han incorporat directament a la llengua parlada i a la científica, en especial a la del dret.
- Desenvolupar les capacitats intel·lectuals mitjançant l'anàlisi dels elements de la llengua llatina que, pel seu caràcter flexiu, és prototip d'una llengua d'anàlisi.
- Millorar la lectura comprensiva i l'expressió oral i escrita mitjançant el coneixement del vocabulari i les estructures gramaticals llatines.
- Desenvolupar hàbits d'organització, treball i disciplina en l'estudi, a partir dels mecanismes d'estructuració mental que implica el procés d'anàlisi i traducció de textos llatins.
- Reflexionar i analitzar, des de l'anàlisi de la llengua llatina, les estructures lingüístiques de la llengua pròpia –català i/o castellà– així com també les que s'estudien com a segona o tercera llengua.
- Utilitzar les regles fonamentals d'evolució fonètica del llatí al català i identificar paraules patrimonials, cultismes i expressions llatines en diferents contextos lingüístics.
- Conèixer els aspectes rellevants de la cultura i la civilització romanes, utilitzant críticament diverses fonts d'informació i diferents suports, per identificar-ne la pervivència en el nostre patrimoni cultural, artístic i institucional i així adoptar una actitud de respecte i tolerància cap als diversos pobles i nacions.
- Valorar el patrimoni literari, els gèneres i obres principals, com a base comuna de la història literària universal.
- Reconèixer la influència del món romà en les Illes Balears en els seus diversos aspectes: arqueològic, lingüístic, econòmic i social.

4.-Continguts. Distribució i temporalització.

Continguts.

Llengua llatina.

• De l'indoeuropeu al llatí: Les llengües del món. Les llengües indoeuropees. El llatí. Etapes.

• L'evolució del llatí: Del llatí a les llengües romàniques. Naixement, vida i mort de les llengües.

L'alfabet llatí. La pronúncia del llatí.

• El llatí, una llengua flexiva: Casos i declinacions. El gènere dels substantius llatins. Els adjectius. El present, imperfet i futur d'indicatiu.

Del món clàssic a l'actualitat.

• Roma, mestressa de mig món: Origen i enfortiment de Roma durant la monarquia. Expansió durant la República i l'Imperi. Divisió de l'Imperi Romà. L'Europa romana i altres indrets romans.

• Tots els camins porten a Roma: Les vies, els ponts i altres obres d'enginyeria.

• Política i dret romans: El naixement de la política. La participació ciutadana: les eleccions. El dret romà.

• Viure en societat: Diferències socials. La vida a la ciutat i al camp.

• Viure en família: Una gran família. Les dones romanes. Activitats per a tots i a tothora.

• Oci, festes i tradicions: Dies de festa. Principals dies festius. Els moments d'oci.

• Botigues i mercats: El comerç. Quant val?

• La transmissió de la cultura clàssica: Vies de transmissió. La cultura clàssica a l'Edat

Mitjana i a partir del Renaixement. Les traduccions a Catalunya.

- Novel·les i contes d'avui recorden el món clàssic.

- L'evolució del llatí: Del llatí a les llengües romàniques. Naixement, vida i mort de les llengües.

L'alfabet llatí. La pronúncia del llatí.

- El llatí, una llengua flexiva: Casos i declinacions. El gènere dels substantius llatins. Els adjectius. El present, imperfecte i futur d'indicatiu.

Del món clàssic a l'actualitat.

- Roma, mestressa de mig món: Origen i enfortiment de Roma durant la monarquia. Expansió durant la República i l'Imperi. Divisió de l'Imperi Romà. L'Europa romana i altres indrets romans.

- Tots els camins porten a Roma: Les vies, els ponts i altres obres d'enginyeria.

- Política i dret romans: El naixement de la política. La participació ciutadana: les eleccions. El dret romà.

- Viure en societat: Diferències socials. La vida a la ciutat i al camp.

- Viure en família: Una gran família. Les dones romanes. Activitats per a tots i a tothora.

- Oci, festes i tradicions: Dies de festa. Principals dies festius. Els moments d'oci.

- Botigues i mercats: El comerç. Quant val?

- La transmissió de la cultura clàssica: Vies de transmissió. La cultura clàssica a l'Edat Mitjana i a partir del Renaixement. Les traduccions a Catalunya.

- Novel·les i contes d'avui recorden el món clàssic: Origen de la novel·la. Novel·les i contes d'avui amb contingut clàssic.

Parlem en llatí.

- Mots catalans de procedència llatina: Substrat, superstrat i adstrat. Els mots patrimonials, cultismes i semicultismes. Canvis fonètics més importants. Neologismes.

- Topònims d'origen llatí. Gentilicis: Topònims d'origen llatí als Països Catalans, a Europa i al nord d'Àfrica. Els gentilicis.

- Prefixes, sufixos i radicals llatins: La derivació i la composició.

- Mots i expressions catalanes amb component mitològic: Recull de frases.

- Lèxic relacionat amb el calendari romà i el temps: Lèxic relacionat amb el calendari romà. Expressions relacionades amb el temps.

- Matemàtiques, química i llatí: Matemàtiques. Química i elements químics.

- La salut dels homes i els animals: Salut, metges i hospitals. Veterinaris i animals.

- Abreviatures i expressions catalanes amb contingut clàssic: Abreviatures provinents del llatí.

Expressions catalanes amb contingut clàssic.

- Llatinismes: Els llatinismes a la vida de l'estudiant i en el món laboral. Llatinismes que ens indiquen temps i manera.

De part dels déus.

- Amors i amors: El naixement de Venus, Venus i Mart, Venus i Cupido, Psique i Cupido, Venus i Adonis, les tres Gràcies.

- Histories d'amor: Píram i Tisbe, Eco i Narcís, Apol·lo i Dafne, Pigmalión i Galatea, Orfeu i Eurídice.

- Perseu i Andròmeda: Naixement de Perseu, els déus ajuden Perseu, Medusa, la més terrible de les Gorgones, Perseu i Andròmeda. Sant Jordi.

- Els raptes de la mitologia clàssica: El rapt de Ganimedes, el rapt de Persèfone, el rapt

d'Amfitrite.

- Éssers prodigiosos: L'hidra, la Quimera, les harpies, les sirenes, els centaures, els sàtirs.
- Les forces del destí: Les parques, la Fortuna, les sibilles, Cassandra, Tirèsies.
- El món dels morts: Caront i la llacuna Estígia, Sísif, Ixíon, Tici, Orfeu i Eurídice.
- Els orígens de la humanitat: Saturn, Prometeu, Pandora. el diluvi.
- Joventut i bellesa: Dèdal i Ícar, Jacint, Calist, Acteó, Faetont.

CONTINGUTS:

1ª AVALUACIÓ

Tema 1: Roma, caput mundi. Llengua: estudi de la morfologia nominal i verbal; Cultura i pervivència: la fundació de Roma. L'èpica.

Tema 2: La monarquia romana: Llengua: 1ª declinació i present d'indicatiu de les conjugacions 1ª, 2ª i sum. Mots hereditaris i cultismes. Cultura: Monarquia i vida quotidiana.

Tema 3: La república romana: Llengua: 2ª declinació, els adjectius i el pt. d'indicatiu de les conjugacions 3ª i 4ª. Prefixos d'origen llatí. Cultura: La república i Annibal.

Tema 4: El sistema polític republicà: Llengua: 3ª decl. i l'imperfect d'indicatiu. Cultura: Les llengües romàniques; magistratures e institucions. La vida quotidiana a Pompeia.

METODOLOGIA

Llengua: Introduir als alumnes en el coneixement de la llengua llatina amb exercicis pràctics de declinació, conjugació i traducció d'oracions simples, utilitzant el vocabulari que hi ha al final del llibre, fent-ne una separata. Així mateix els alumnes per fer els examens pràctics podran emprar els apunts que els hi hagi donat el professor. Cultura: Explicació dels temes abans mencionats i aprenentatge per part de l'alumnat amb un examen pràctic. (sense apunts).

COMPETÈNCIES BÀSIQUES

1.-L'estudi de les tres declinacions, els mots hereditaris i cultismos, els prefixos i els radicals llatins contribueixen a l'adquisició de la competència bàsica en *comunicació lingüística* per que possibilita una major comprensió de la gramàtica de les llengües romàniques sobretot del català i castellà.

2.-L'estudi de l'èpica, del naixement de Roma: els seus mites contribueixen a la adquisició de la competència bàsica *per aprendre a aprendre* per que fomenta la curiositat tant dins el món de la literatura com dins el món de la pintura i la música.

3.-L'estudi de la República, les seves institucions, la propaganda electoral fomenta en l'alumnat una actitud positiva de la participació ciutadana a les normes i comicis que se celebren dins la comunitat. Contribueix per tant a la competència *social i ciutadana*.

SEGONA AVALUACIÓ

CONTINGUTS:

Tema 5: La fi de la república. Llengua: Estudi de la tercera declinació i del futur imperfecte d'indicatiu; Cultura i pervivència: La fi de la república; Protagonistes de la història de Roma: Cleopatra. Estudi de l'oratoriana.

Tema 6: L'Alt imperi: Estudi de la tercera declinació(continuació); els pronoms personals i els demostratius. Cultura i pervivència: evolució de les vocals i llatínismes. La vida quotidiana: la damnatio memoriae.

Tema 7: La societat romana: Llengua: Estudi dels adjectius de la III^a declinació. El pretèrit perfect d'indicatiu. Cultura i pervivència: les classes socials, la poesia lírica; Lívia Drusilla.

Tema 8: El Baix Imperi: Llengua: estudi de les declinacions quarta i cinquena. Els pronoms(II); Cultura i pervivència: El baix imperi i l'epigrama.

METODOLOGIA:

Els mateixos criteris que a la 1ª avaluació.

COMPETÈNCIES BÀSIQUES

1.-L' estudi dels verbs ,declinacions dels substantius i adjectius ,els llatínismes, l'evolució del vocalisme,contribuïxen a l'adquisició de la competència en comunicació lingüística.

2.-L'estudi de l'oratoria,la lírica l'epigrama fomenta la competència cultural i artística per que afavoreix l'interpretació de la literatura posterior i fomenta l'interés per la lectura i literatura.

3.-L'estudi de les classes socials contribueix a l'adquisició de la competència social i ciutadana per que el coneixement de les desigualtats existents en aquella societat afavoreix una reacció crítica front a la discriminació per la pertinença a un grup social ètnic determinat o per la diferencia de sexes

TERCERA AVALUACIÓ

Tema 9: Roma a Espanya: Llengua i cultura: el pronom relatiu; plusquamperfect d'indicatiu. Cultura i pervivència: Els romans a Espanya. La vida quotidiana.

Tema 10: La religió: Llengua i cultura: La veu passiva(I): Temes de present; el pronom relatiu. Cultura i pervivència: La religió romana, els sacrificis. Personatges de la història de Roma: Calígula.

Tema 11: La mitologia romana: Llengua i cultura: La veu passiva(II). Temes de perfect. El comparatiu.. Cultura i pervivència: La mitologia romana; L'elegia i Ovidi.

Tema 12: El dret romà: Llengua i cultura: l'infinitiu. El superlatiu. Cultura i pervivència: El dret romà. Ciceró.

METODOLOGIA

Els mateixos criteris que a la 1ª avaluació.

COMPETÈNCIES BÀSIQUES

1-L'estudi dels verbs ,d'els graus de l'adjectiu,la evolucions de les consonants y la formació de mots contribueixen a l'adquisició de la competència *en comunicació lingüística*.Per que possibilita el coneixement de la historia i l'evolució llatina vers la llengües romaniques i fomenta l'interés i el respecte per totes les llengües, incloent-hi les minoritàries .

2- L'estudi de la religió romana i el dret romà contribueixen a la adquisició de la *competència social i ciutadana* . Fomenta el respecte a totes les religions i al compliment de unes normes iguals per a tots com a instruments vàlids en la resolucions de conflictes

5.-CONTINGUTS MÍNIMS EXIGIBLES:

Memorístics: Història de Roma. La Romanització .La religió .La mitologia.

Teòrics: Declinació nominal (Substantius, adjectius i pronoms)

Pràctics: Traducció amb diccionari de frases i textos.

Nota bene: Als apartats teòric i pràctic, els alumnes podran utilitzar el llibre i els apunts de classe.

6.-CRITERIS D'AVUACIÓ

El sistema es avaluació continua, realitzant l'alumnat exàmens de tipus pràctic tant de llengua com de cultura. En els examens pràctics de llengua(morfologia nominal, verbal i traducció de frases) els alumnes podran emprar un petit diccionari que figura al final del llibre. Aquesta prova tindrà un valor del 50% de la nota total. Els examens de cultura i civilització tendran un valor del 30% i es l'únic que els/les alumnes/as hauràn de memoritzar.

El treball diari, l'interés i la participació a classe tindrà un valor del 20%. Els alumnes que aprovin les tres avaluacions tindran el curs aprovat automàticament. Cas de que un/a alumne/a no superas la 1ª avaluació, si aprova la segona recuperarà automaticament la 1ª ,amb lo que aquell alumne/a que aprovi la 3ª avaluació tindrà el curs aprovat.Els alumnes que no hagiin superat l'avaluació continua,haurán de realitzar un exàmen global en el mes de juny.

Aquest exàmen constarà de dues parts: la part A serà una prova de cultura i civilització que valdrà 3 punts i la part B de morfo-sintaxi en la que es podrà emprar el diccionari i els apunts de classe, que valdrà 7 punts.

Cas de que a l'examen de juny, no es superi l'assignatura, el setembre el/la alumne/a haurà d'entregar un treball sobre mitologia, a més d'una sèrie d'exercicis teòrics i pràctics .

Aquest treball serà "conditio sine qua non" per aprovar l'assignatura i tindrà un valor de 4 Punts. Els 6 punts restants s'han de conseguir fent un exàmen pràctic de morfologia nominal i verbal, així com la traducció de frases relacionades amb els continguts mínims.

7.-RECUPERACIÓ D'ALUMNES PENDENTS.

No contemplan aquesta possibilitat ja que es tracta d'una assignatura de 4t d'ESO.

8.- Atenció a la diversitat.

Quant a l'alumnat que, per l'especificitat del centre, s'absenten per competicions esportives:

- Se'ls farà arribar tot el material lliurat a classe o bé abans de la seva partida o bé mitjançant la plataforma d'ensenyament a distància Moodle instal·lada a la pàgina de l'institut.
- Posant-se d'acord amb el professor en l'hora, aquest els podrà atendre durant les hores previstes de departament o de visita de pares.
- Cas de no poder assistir a un examen, l'alumne/a es posarà d'acord amb el professor per tornar-lo a programar.

9.- Adaptacions curriculars.

El departament atendrà els alumnes tenint en compte les seves diferències personals.

Es realitzaran les adaptacions adients a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu (NESE) que cursin l'assignatura, adaptant el currículum programat per a la resta de companys a les seves possibilitats reals. Aquestes adaptacions seguiran el procediment indicat en el Pla d'atenció a la diversitat (PAD).

Les adaptacions s'elaboraran a partir de les mancances personals indicades a l'informe psicopedagògic de l'alumne/a. Sobre els objectius mínims programats a l'assignatura, s'adaptaran els continguts, exercicis, materials, formes d'agrupament, etc. a les possibilitats reals de l'alumne/a, procurant en tot moment que pugui assolir els objectius i els continguts programats per a la resta de companys.

10.- Activitats de reforç i ampliació.

Si així ho requereixen els alumnes, el professor els oferirà activitats de reforç o ampliació a fi que o bé assoleixin els mínims de l'assignatura o bé hi aprofundeixin.

6.- LLIBRES DE TEXT I LECTURA.

1 Llatí (4t ESO).

Llibre de text:

Navarro González JL, Rodríguez Jiménez JM Ed Anaya ISBN: 978-84-667-7153-5:

2 Llatí I.

Llibre de text:

Latín Bachillerato 1; Navarro González JL, Rodríguez Jiménez JM. Anaya.

ISBN 978-84-667-7334-8

Diccionaris: Diccionari llatí – català/castellà.(A partir de la 2ª avaluació)

3 Llatí II.

Llibre de text: no hi ha llibre de text

Llibres de lectura:

Els fragments de l'obra que determini la Coordinadora de les PAAU per aquest curs.

Diccionaris: Diccionari llatí – català/castellà.

4 Grec II.

Llibre de text: no hi ha.

Diccionaris: Diccionari grec – castellà.

7.- ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES I EXTRAESCOLARS.

Assistirem com a espectadors a les dues obres teatrals que es representaran dins el programa del *XIII Festival Juvenil Europeu de Teatre Grecollatí* que ha tingut lloc els darrers anys a l'Auditori del Col·legi La Salle de Palma.

Per altra banda, el Departament es reserva alguna altra sortida o activitat extraescolar en el cas de sorgir durant el curs alguna proposta cultural relacionada amb el món clàssic (teatre, cinema, exposicions, etc.)

8.- APROVACIÓ DE LA PROGRAMACIÓ

Com a membre unipersonal del Seminari de Llatí i Grec aprovo aquesta programació dia 15 d'Octubre de 2010.